BIANCA CRUCIU
"Petru Maior" University of Târgu-Mureș

ANA BLANDIANA: THE POETRY OF SPIRITUAL DEPTHS

Abstract: Ana Blandiana, the most representative poetic –artistic and social sense all revealed through her poetry. Her entire poetry îs inspiration and grace. She concern existenţial mytery and knows the Truth. She gives uş a pure and full of candour poetic of profound and constant search for the divine and moral justifications of existence, bringing her fully the gratitude of being placed among the few writers whose creative interior reflects her artistic grandeur.

Keywords: Ana Blandiana's lyrism, existenţial mystery, literary motives, metafisics, divinity.

Ana Blandiana este un exponent al tradiţiei. Puritatea şi sentimentul tainei, gravitatea raportului dintre individ şi colectivitate, dintre prezent şi trecut, şi nu în ultimul rând icoanele naturii patriei, alcătuiesc o corolă revelatoare asupra unui specific şi a unei organicităţi. Cultivând valorile «mioritice», într-o transcriere contemporană şi cu un vibrant aport personal, poeta a răspuns unui «orizont de aşteptare» public, în mai mare măsură decât mulţi alţii."[1]

Luând act de destinul său, poeta şi-l asumă acţionând în direcţia dorită, corespunzătoare regimului ascetic al spiritului, pornind în căutarea «tonurilor clare» într-o lume pândită adesea de compromisuri."[2]

„Lirismul Anei Blandiana primeşte o nuanţă de impersonalitate. Vizata fiind condiţia generică, prototipică a omului. Poemele, cele mai multe, pun în ecuaţie o căutare, figurează o nostalgie. Fără nici o abatere, personajul liric repetă situaţia insului pur, ne - „lumit (cu un cuvânt călinescian) ori pe cea a iniţiatului; întâiul cu aspiraţia vieţii, cel de-al doilea cu o tânjire după ipostaza primară, imaculată; ceea ce în termenii poeziei Anei Blandiana înseamnă „drama de-a muri în alb/sau moartea de-a învinge totuşi.[3]

Aflându-se de la început în spaţiul stilistic al lui Blaga, poeta şi-a urmat consecvenţa maestrul. Primele poeme sunt ale unui orgoliu adolescentin purificator sub influenţa sensibilităţii lui Labiş. Poeta îşi trăieşte condiţia sub semnul apăsător al necesităţii opţiunii. Pretutindeni o sursă morală dar şi o aspiraţie morală — de aceea toate poemele alcătuiesc o subtilă dezbatere de probleme metafizice. Versurile luate în parte sunt de multe ori banale, dar poemele întregi au o forţă ieşită din comun.[4]

„În versurile Anei Blandiana este o pregătire generală de somn, o mişcare de repliere a materiei în ea însăşi. Şi totul, spunea ea într-un poem, adoarme cu ochii deschişi. Zăpada e punctul ultim al acestui proces. E simbolul încetării totale de a mai trăi exterior. în acest somn mineral îndrăgostiţii se refugiază cu voluptate. Lângă somn apare, ca temă complementară, tăcerea. Ana Blandiana o închipuie şi pe această luminată, creatoare (tot în sensul lui Blaga). Poezia este o floare care creşte în tăcerea somnului. Pentru că lumina spiritului să poată arde

[1] Gheorghe Grigurcu - Poezie română contemporană, voi. I, Editura revistei. Convorbiri literare", laşi, 2000, pp. 12l-122
[2] Ion Pop - Scriitori români, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1978, p. 80
[3] Alexiu, L., Ideografii lirice contemporane, Editura Facla, Timişoara, 1977, pg. 44.
[4] George Alboiu "Poeţi români de azi ", ed. Cartea Românească, 1979, pg.65

BDD-A21733 © 2014 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:58:39 UTC)

înlăuntru trebuie ca lumina dinafară să se stingă. Căci poezia nu comunică, nu exprimă decât ceea ce nu există.[5]

De o certă originalitate, Ana Blandiana poate fi considerată o poetă autentică. Poezia sa deţine acel ritm cu echilibru de care are nevoie orice poezie, care are menirea de a pune în valoare profunzimile sufletului. Remarcându-se ca făcând parte din eşantionul de prima valoare a generaţiei sale se distinge prin harisma gravă dar mai ales printr-un" foarte diversificat registru al stărilor sufleteşti ". [6]

La o atentă lecturare, priveliştea interioară a poeziei demască sursa conţinuturilor ei. Adesea este presărată cu elemente originale, de cele mai multe ori fiind în ton cu modernitatea generaţiei sale abordează versul liber dar şi cel alb care într-un deplin consens artistic şi-n mod conştient alternează cu versurile clasice .[7]

Poeta îşi asumă necondiţionat responsabilitatea existenţei. pentru ea existenţa este irepetabilă şi unică implicând căutarea divinului.Deşi trăieşte în lume cu speranţă, nădejdea vieţii veşnice, suportă mai uşor toate aceste dezechilibre ocazionale (dar nu veşnice) îşi făureşte un echilibru vital personal prin eliberarea de tensiunile anormale ale vieţii, refugiindu-se cel puţin ocazional în arealul credinţei, al divinului.

Întreaga simbolistică sacră a poetei pare a fi una de natură filozofică. Între moarte şi viaţa, între maceraţie şi germinaţia colosală la scară cosmică nu se întrevede nici o demarcaţie. Poemele transmit emoţia de la cea care scrie spre acel care citeşte, de unde rezultă că în aceasta constă bogăţia versurilor ei, pentru că ele transfigurează sufletul omului. Poetul se simte a fi un mărturisitor şi un responsabil de şi pentru ce scrie. Că trăsătura definitorie a liricii sale este puritatea, candoarea, transparentă în faţa vieţii. Profunzimea eului liric denotă o iscoditoare şi permanentă căutare a unui" ceva ", dar şi a unei justificări morale a existenţei.

Ea evită expunerea directă a ideilor. Se detaşează cu simplitate şi firesc de aglomerări, preferând un rafinament şi o energie personală şi vibrantă a versului. Poezia ei este o poezie a unei conştiinţe mature care are forţă pentru a cuvânta.

Motivul căutării divinităţii este unul personal dobândirea mântuirii semenilor dar şi a sa personală. Prin poemele sale se întrevăd răspunsuri la unele întrebări existenţiale care frământa lumea, el, poetul pate fi privit ca un ales al providenţei pentru a aduce în lume răspunsuri la chemările Logosului spre fericirea veşnică. Poeta e fascinată de misterul existenţial, de acel mister despre care spune Blaga că este pentru noi un suprem unghi de vedere, iar în mijlocul acestei lumi se află misterul central existenţial dat fiindcă Dumnezeu este factorul originar, posesor al cunoaşterii absolute. Poeta ajunge să-L perceapă, să-L cunoască pe Dumnezeu prin tăcere, meditaţie, prin lirica ei meditativ – reflexivă, cea mai rapidă cale de acces spre meditaţie este tăcerea pe care o exersează deplin. Ea deţine un sens adânc al lumii (Blaga) se minunează în faţa misterelor, îşi exercită mai precis facultatea mirării simultan cu cea a creaţiei, îmbinând tacit inefabilul realului cu adâncimile sufletului.

Asemeni lui Blaga este preocupată şi de condiţia trecătoare a omului pe pământ, care se naşte, trăieşte şi moare, se recunoaşte pe ea însăşi a fi „nisipul clepsidrei"," omul fir de nisip şi ţărână este" care tainic măsoară timpul, foarte filosofic spunând că noi nu putem deveni Timp „numai în cădere" şi cum timpul se identifică cu infinitul, el însuşi fiind categorie infinită, aşa şi omul numai prin moarte poate să se nască la Viaţă (Condiţie). Poeta începe cu ea, cu sinele său, în această definire a condiţiei mântuirii în Timpul veşnic care presupune însă mai întâi „cădere" (moarte) spre înviere/Viaţa.

[5] Eugen Simion, *Scriitori români de azi*, pg. 197

[7] D. Micu Istoria Literaturii Române, ed. Saeculum i. o, 2000, pg 385

BDD-A21733 © 2014 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:58:39 UTC)

O veritabilă ars poetica se regăseşte în poemul „Tu eşti somnul" prin care poeta se confesează pur şi simplu, îşi expune crezul, se autodefineşte ca persoană, mărturisindu-ne parcă împlinirea cu vrednicie a Legii hristice a Iubirii. După cum se vede poeta cunoaşte cuvintele Fericitului Augustin „iubeşte şi fă ce vrei!" Ea ştie să-şi iubească aproapele" ca pe sine însuşi", prin această iubire ea se situează deasupra „vrăjmaşilor" pentru că ea vede în toţi chipul lui Hristos, spunând „Cei ce mă urau m-au iubit cel mai tare", este oarecum o contradicţie, cum poţi să-l iubeşti pe cel ce-ţi face rău, omeneşte vorbind, dar poeta urmează exemplul lui Hristos, care spune în marea durere a Sa, dar cu multă iubire „Tată, iartă-le lor că nu ştiu ce fac!"

Ea ştie că trebuie "să trăiască toate iubirile – că va veni momentul suprem, când spune ea "trec dincolo cuprinsă de zăpadă (adică în lumea rece a mormântului cu trupul şi în veşnicie cu sufletul)/Spre inima celui din urmă labirint/Unde m-aşteaptă o dreaptă judecată/Care-o să mă găsească vinovată/Poate/Şi-o să mă pedepsească pentru toate/Iubirile pe care le-am netrăit, dormind/", ea vede iubirea ca jertfă, se jertfeşte prin iubire iubind pe cei ce n-o iubesc, astfel îşi câştigă iubirea divină, printr-o splendidă "imitatio christi", o imitare a lui Hristos care o îmbogăţeşte şi-n acelaşi timp o umple de bucurie.

Relevant în poezia "Cel ce mă visează "este faptul că Ana Blandiana scoate la lumină identitatea, egoul său religios. Ea are conştiinţa unicităţii sale (în virtutea creaţiei toţi suntem unici) dar şi a valorii ei artistico-umane. Într-un alt poem aflăm că ea are o mare iubire, trăieşte cu o mare iubire în suflet pentru aproapele, pentru semeni, devine astfel o făclie aprinsă, o persoană care practică asceza prin iubire, ştie că forţa iubirii ei este vindecătoare, şi că prin poemele sale ea poate remedia ceva, are acea conştiinţă valorică a identităţii proprii spunând că „Cel ce mă visează/încearcă poate/Să-şi răscumpere sufletul astfel, /... /pentru a se purifica/". Ştie că trăieşte o asceză, pe care la un moment dat o crede „ciudată", ştie că a venit în lume cu un scop, anume acela de a aduce bucuria prin poezie, sensibilitate, inefabil pentru celălalt iar la capătul acestui drum al vieţii ne aşteaptă mântuirea, veşnicia şi că noi unii prin alţii ne mântuim, crede că e pricină de mântuire pentru alţii zicând smerindu-se „Eu sunt numai un personaj secundar/, în viaţa aceasta zicem noi, /La capătul căreia, îl aşteaptă/(pe semen)/Pace poate/şi har/". Iubindu-şi semenii ea nu poate fi indiferentă faţă de ei. Astfel că Ana Blandiana în poemul intitulat sugestiv chiar" Sufletul "defineşte acest element ca fiind "ceva în noi/Care nu poate exista în afară ". Poeta are acea sensibilitate şi capacitate de empatizare cu celălalt, are o percepţie intuitivă a lucrurilor, ea fiind o exploratoare a realităţii. Se confesează „De câte ori nu mi s-a întâmplat/să descopăr/Suflete goale în iarbă trăgând să moară..." Dar ce sunt sufletele goale dacă nu acele suflete goale de iubire, bine, frumos. Neavând aceste virtuţi care ţin viu sufletul, ele tind să moară, să dispară în neant. În cazul nostru "iarba ' ca element vital poate fi exponent al existenţei vieţii, ori sufletele goale din iarbă care trag să moară, mai au o şansă şi aceasta le este oferită de către poeta care îşi atribuie calitatea de "salvator " "le luăm cu grijă în palmă" (sufletele), atribuindu-şi în acest fel purtarea de grijă a lui Dumnezeu pentru oameni. Ea ştie că este un "înlocuitor al lui Hristos "aici pe pământ. În virtutea preoţiei universale noi toţi creştinii trebuie să ne purtăm unii altora sarcinile, ajutându-ne la greu. Suferinţa poetei este relevantă mai ales că ea spune "niciodată nu găseam destul de repede pe cineva/Să le primească în sine/." Poeta se întreabă retoric "Sufletul se-adapostește-n noi de Dumnezeu? "Nu, sufletul se-adapostește-n noi pentru a însufleţi trupul, pentru a-l ţine în viaţă şi pentru a-l ajuta pe om să-şi dobândească mântuirea..

Omul credincios, deşi trăieşte în lume cu speranţă, cu nădejdea vieţii veşnice, suportă mai uşor toate aceste dezechilibre ocazionale îşi făureşte un echilibru vital personal prin eliberarea de tensiunile anormale ale vieţii, refugiindu-se în arealul credinţei, al divinului.

BDD-A21733 © 2014 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:58:39 UTC)

BIBLIOGRAFIE

1. Gheorghe Grigurcu - Poezie română contemporană, voi. I, Editura revistei. Convorbiri literare", laşi, 2000;

2. Ion Pop - Scriitori români, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1978);

3. Alexiu,L.,Ideografii lirice contemporane, Editura Facla, Timişoara, 1977

4. George Alboiu "Poeţi români de azi ", ed. Cartea Românească, 1979;

5. Eugen Simion, *Scriitori români de azi*;

6. D. Micu Istoria Literaturii Române, ed. Saeculum i. o., 2000.

BDD-A21733 © 2014 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:58:39 UTC)